

Valtuustoaloite 19.10.2021 / Hilma-Liina Luumi yms. / Laaja-alaista panostusta kasvatustyöhön

Hpltk 30.11.2022 § 95

Valmistelija

Vt. hyvinvointipalvelujen toimialajohtaja Alekski Puustjärvi
puh. 044 4491 260, 044 4491 243
aleksi.puustjarvi@ruokolahti.fi

Hilma-Liina Luumi ja muut allekirjoittaneet valtuutetut ovat jättäneet 19.10.2021 seuraavan valtuustoaloitteen:

Valtuustoaloite: Laaja-alaista panostusta kasvatustyöhön

”Kuluneena syksynä on herännyt voimakas huoli Ruokolahden lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnista. Korona-ajan poikkeusolot sekä yleinen ”ajan henki” ovat aiheuttaneet vajetta lasten ja nuorten vanhempien jaksamiseen sekä lasten tunne- ja sosiaalisten taitojen kehittymiseen, mikä on nyt alkanut näkyä arjessa sekä koulussa, että vapaa-ajalla. Tämä aloite nousee allekirjoittaneen näkökulmasta ja kokemuksista lähinnä koulumaailmasta käsin, mutta huoli kohdistuu laajemmalle: kotien, perheiden sekä lasten ja nuorten tilanteeseen.

Vapaa-ajalla on syksyn mittaan muun muassa räjäytelty pullopommeja, **ajeltu moottoriajoneuvoilla pururadan maastossa sekä tuhottu koulun pihan** leikkialueita mopoilla kaasutellen. Lasten ja nuorten yleisessä olemisessa on aistittavissa sellaista levottomuutta ja kapinointia, joka kertoo surullista tarinaansa tuuliajolla olemisesta sekä aikuisen tarpeesta ja ikävästä heidän elämässään. Lisäksi erityisesti korona-aikana on syntynyt ja patoutunut turhautumista, kun lapsilta ja nuorilta on vaadittu aikuisuutta ja kypsyyttä erilaisten rajoitusten noudattamisen muodossa. Pitkä askel ei näillä näkymin liene myöskään erilaisten päihdekokeiluiden ja päihteidenkäytön yleistymiseen kuntamme nuorison keskuudessa.

Myös koulussa on tänä syksynä jouduttu selvittämään lisääntyneessä määrin suhteessa aiempiin vuosiin erityisesti alaluokkien oppilaiden häiriökäyttäytymistä: tappeluita, kiusaamista ja riitoja, ilkivaltaa ja yleistä välinpitämättömyyttä. Kyseessä ovat tilanteet, joihin on yleensä puututtava viivyttämättä, usein varsinaisen työajan tai työnkuvan ulkopuolella. Sama suuntaus näkyy myös lastensuojelun palvelujen ruuhkautumisessa ja resurssipulassa. Olisi ensiarvoisen tärkeää, että pystyisimme kuntatasolla, yhdessä eri toimijoiden kanssa, ennaltaehkäisemään näiden ongelmien syntymistä sekä tarjoamaan apua monialaisesti, matalalla kynnyksellä ja tarpeen vaatiessa akuutisti. Samoin perheiden, niin lasten kuin aikuisten, tulisi olla tietoisia saatavilla olevista tuen muodoista.

Lasten ja nuorten vallitseviin käytöshaasteisiin liittyen on hahmotettavissa kolme päälinjaa:

- 1) Haasteet perheissä: Korona-aika on tuonut haasteita moniin koteihin työ-, talous- ja parisuhdemuutosten muodossa. Kun vanhemmilla on henkilökohtaisia huolia ja kuormituksia, heiltä ei löydy normaalia jaksamista lastensa kasvattamiseen: välittämiseen sekä sääntöihin ja niiden noudattamisen seuraamiseen. Normaalit kasvatuksen tukiverkostot (isovanhemmat ja harrastusohjaajat, valmentajat jne.) ovat olleet tauolla tai ainakin ajoittaisessa pannassa. Osa kuntamme lapsista on joutunut elämään huolten ja erilaisen kireyden värittämässä

koti-ilmapiiirissä. Esimerkiksi tietokone- yms. pelaamisen rajoittamattomuus heijastuu suoraan oppilaiden levottomuuteen.

- 2) Tunnetaidot: Kasvomaskien pitkäaikaisen käytön takia lapset eivät ole tottuneet näkemään, tunnistamaan ja tulkitsemaan toisten ihmisten, erityisesti aikuisten, kasvojen ilmeitä. Nyt, kun maskit on pitkälti riisuttu, joudutaan opettelemaan uudelleen näitä vieraisiksi jääneitä perustaitoja.
- 3) Sosiaaliset taidot: Sosiaalisen kanssakäymisen ja kontaktien määrän vähentyminen rajoitusten myötä (koskien niin ihmisten tapaamista, koulunkäyntiä kuin harrastuksiakin) on aiheuttanut ongelmia lasten sosiaalisissa taidoissa. Esimerkiksi negatiivinen tunne purkautuu väkivaltana sen rauhanomaisen käsittelemisen sijasta. Se energia, jota lapset purkavat normaalioloissa harrastuksissaan ja kaverien kanssa, on jäänyt purkamatta ja kohdistuu tämän myötä nyt usein väärin.

Vaali- ja strategiaohjelmisamme yhtenä tärkeänä osa-alueena on esitetty perheiden hyvinvoinnin sekä kotien ja koulun kasvatustyön tukeminen. Kasvatukseen on siis kohdennettava resursseja, ja tässä tilanteessa on järkevää suunnata niitä ensisijaisesti kotien ja perheiden tukemiseen. Kun vanhemmat voivat hyvin, myös lapset voivat paremmin. Lisäksi kun kotien tilanteita saataisiin vakautettua ja kasvatustyötä perheissä tuettua, myös kouluun suunnatut resurssit pääsisivät järkevimpään mahdolliseen käyttöön. Vaikka kunnan oppilasmäärän on laskettu pientyvän tulevaisuudessa, lasten haasteet ovat yhä kompleksisempia, joten myös koulun kasvatustyöhön suunnatut resurssit tulee turvata. Joka tapauksessa lasten ja perheiden tilanne vaatii järeitä interventioita, tuntuja taloudellisia satsauksia sekä pitkäjänteistä monialaista yhteistyötä, jotta nyt syntynyt tendenssi ei olisi jatkuva vaan jäisi tilapäiseksi ilmiöksi.

Me allekirjoittaneet esitämme, että edellä kuvattuun asiointilaan puututaan taloudellisin panostuksin ja konkreettisin toimin, esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

- 1) Perhevalmennus ja -neuvonta / kotiapu
  - perhevalmentajan palkkaaminen kuntaan (vrt. esim. Raisio, Vantaa)
  - ammattilaisten tarjoama perheneuvonta ja -ohjaus puhelimitse (molempiin suuntiin toimiva: kodeista ja koteihin, vrt. Mikkeli)
  - nykyisin Eksoten kautta saatavan kotiavun lisäresurssit ja parempi tiedottaminen
  - huomioitava myös maakunnan pienten pohjoisten kuntien yhteistyömahdollisuudet
- 2) Vauvarahasta kasvatusrahaksi
  - kunnan vauvaperheisiin tarjoama kotipalveluseteli tms., jonka vanhemmat voivat käyttää milloin vain lapsen ollessa alaikäinen
- 3) Koululle ammattiapua (mielenterveys-, neuropsykologiset ja käytösasiat) sosiaali- ja terveystoimijoilta
  - tarvittaessa akuutisti koululle kutsuttava työntekijä tai työpari, joka ottaa ongelmatilanteen hoitaakseen, ja opettaja voi palata omaan työhönsä
  - psykiatrisen sairaanhoitajan, neuropsykiatrisen valmentajan tms. eli psykkarin palkkaaminen kuntaan (toimii koulun arjessa, vrt. esim. Imatra ja Lappeenranta)
  - huomioitava myös maakunnan pienten pohjoisten kuntien yhteistyömahdollisuudet

- 4) Kasvatusaiheinen monitoimijainen vanhempainiltasarja (eri teemoja / näkökulmia)
  - toimijoina koulu, vanhempaintoimikunta, MLL, seurakunta, nuorisotoimi, urheiluseurat, Eksote, poliisi jne.
  - toteutetaan kouluvuoden mittaan koulun monitoimitilassa, josta tallennettava striimaus kunnan Youtube-kanavalla
  - kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntäminen
- 5) Täydennyskoulutus ja resurssit kasvatukseen koulun henkilökunnalle
  - rahallinen tuki kouluhenkilökunnalle kasvatusasioiden täydennyskoulutukseen
  - konkreettinen tukipaketti (esim. verkkokurssi, vrt. Turun yliopiston hoitotieteen laitos + Piikkiön koulu) kouluhenkilökunnalle
  - tuntikehykseen välystä tunnetaitojen opetteluun alaluokilla
  -
- 6) Nuorisotoimen, seurakunnan ja huoltajien jalkautuminen keskustapartiointiin
  - vrt. Kymenlaakson koko kylä kasvattaa -toiminta (esim. Korja) ja pääkaupunkiseudun Saapas-toiminta
  - vanhempaintoimikunnan aktiivit sekä muut vapaaehtoiset vanhemmat
- 7) Eroperheille (sekä aikuiset että lapset / nuoret) tarjottava tuki
  - MLL, seurakunta
  - vertaistukiryhmät, -päivät ja -leirit yms.
- 8) Vapaaehtoistyön laajentaminen ja toiminnoista tiedottaminen
  - tukiperheet ja perhekummit (MLL)
  - koulumummit ja -vaarit
- 9) Tuen muodoista tiedottaminen ja tuen tehokas "jalkauttaminen" käytäntöön
  - kunnan ja Eksoten palveluiden tehokkaampi saattaminen perheiden tietoisuuteen ja ulottuville"

Lausunto

Ruokolahden kunnan hyvinvointipalvelujen näkökulmasta voidaan yhtyä kohderyhmän osalta aloitteessa esille nostettuihin haasteisiin. Mainittuja lieveilmiöitä on ollut havaittavissa myös aloitteen jättämisen jälkeen ja erityisesti kuluneen vuoden aikana. Ongelmien ennaltaehkäisyyn ja tarvittaessa jälkihoitoon pyritään tekemään kulloinenkin voitava. Ruokolahden vahvuus monessa asiassa on ketterä ja nopea reagointi, jota voidaan hyödyntää arjessa ja mm. kunnan tekemässä moniammatillisessa yhteistyössä niin kunnan sisäisten toimijoiden kuin ulkopuolisten kumppaneiden kanssa.

Kuntien toiminnassa tapahtuu merkittävä muutos 1.1.2023 hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa. Tehtävien jako kunnan ja hyvinvointialueen kesken muuttaa jonkin verran kunnan toimintaa. Valtuustoaloitteessa nostetaan esiin asioita (kuten kohta 1: perhevalmennus, -neuvonta ja kotiapu), joiden hoitaminen kuuluu hyvinvointialueelle eikä kunta siis saisi valtionosuuksia näiden tehtävien hoitamisesta.

Ruokolahdella on syksyn 2022 aikana valmistunut Aktiivista elämää – Leijonapitäjän hyvinvointiohjelma, joka pohjautuu aiemmin samana vuonna toteutettuihin kuntalaiskyselyihin. Varsinkin lasten ja nuorten osalta

saatu kyselytulos on varsin kattava, koska Ruokolahden peruskouluikäisistä henkilöistä noin puolet vastasi tähän kyselyyn. Ruokolahden kunta on lisäksi ollut syksyllä 2022 mukana tekemässä Etelä-Karjalan alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2023–2025.

Kohdassa 2 toivotaan kasvatuksen tueksi kotipalveluseteliä, jota huoltajat voisivat käyttää lapsen ollessa alaikäinen. Kunnan on hankala tehdä sellaista taloudellista sitoumusta, joka koskisi 18 vuoden ajanjaksoa. Kunta voi sen sijaan muistaa tai tukea lapsiperhettä muulla tavoin. Kuntaliiton alkusyksystä 2022 toteuttaman selvityksen mukaan vauvarahaa vuonna 2022 maksoi Suomessa 58 kuntaa. Vauvarahan määrä vaihteli 50 eurosta 10 000 euroon. Keskimäärin kunnat maksoivat vauvarahaa 500 euroa.

Vauvarahaa maksaneet kunnat olivat useimmiten n. 2000–2500 asukkaan kuntia. 58 vauvarahaa maksavasta kunnasta 56 kuntaa oli alle 10 000 asukkaan kuntia. Ruokolahden kunnassa käsiteltiin vuosina 2018–2019 valtuustoaloite 1500 euron vauvarahan käyttöönnotosta. Aloitteen mukaista toimenpidettä ei kuitenkaan päätetty ottaa käyttöön.

Kuntaliiton selvityksen mukaan 20 kuntaa antoi vastasyntyneiden perheille lahjakortin, palvelusetelin tai maksoivat synnyttäjän sairaalakustannukset. 51 kuntaa antoi vastasyntyneille tavaralahjan. Lahjojen arvo vaihteli 100–500 euron välillä. 14 kuntaa jakoi lahjakortteja, joita pystyi käyttämään paikallisten yritysten tavaroihin ja palveluihin. Kaksi kuntaa maksoi synnyttäjien sairaalakustannukset ja yksi kunta antoi palvelusetelin koti- tai siivouspalveluihin. Yksi kunnista tarjosi perheille maksutonta lapsiperheiden kotipalvelua. Näiden kuntien asukasmäärä vaihteli 1 500 asukkaasta 18 500 asukkaaseen.

Muutamassa kunnassa toteutettiin myös vauvarahan ja tavaralahjan yhdistämisinä. Moni kunta, jolla lahjoja ei ollut käytössä, mainitsi käytössään olevan muita tapoja tukea lapsiperheitä ja helpottaa näiden arkea. Tällaisia olivat esimerkiksi maksuton varhaiskasvatus, kotihoidontuen tai yksityisen hoidon tuen kuntalisät ja avoimet perhekerhot.

Ruokolahden kunnanvaltuusto on lisäksi hyväksynyt (Kv 22.03.2021 § 14) 5-vuotiaiden maksuttoman osa-aikaisen varhaiskasvatuksen toimintavuosina 2021–2022 ja 2022–2023.

Kohdassa 3 toivotaan koululle ammattiapua sosiaali- ja terveystoimijoilta. Kunta tekee jatkuvaa yhteistyötä EKSOTE:n/hyvinvointialueen kanssa ja voi esittää tarpeen mukaan henkilöstötoiveitaan. Päätösvalta tällaisen henkilöstön käytöstä ei ole kuitenkaan kunnalla.

Ruokolahden kunnan perusopetuksessa on kuitenkin ryhdytty jo toimeen aloitteessa mainittujen, tiedostettujen haasteiden ratkaisemiseksi pyrkien hyödyntämään oman henkilöstön osaamista. Hankerahoituksin henkilöstöstä on koulutettu tai koulutetaan kaksi tunnetaito-ohjaajaa, seitsemän neuropsykiatrista valmentajaa sekä kolme hyvinvointiopettajaa. Kunnassa on hankerahoituksella toiminut jo vuosien ajan laaja-alainen hyvinvointiopettaja. Vuonna 2023 tämä tehtävä on tarkoitus vakinaistaa.

Koska kasvatuksellinen polku on kokonaisuus, on syytä käsitellä myös varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaa. Ruokolahden päiväkodissa käytössä on Hyvä päivä -kortti osana neljävuotiaiden varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelua, jossa nostetaan esille perheen elintapoihin liittyviä teemoja. Perheille on jaettavissa tarvittaessa

Ruokolahden elintapatoiminnan ohjauksesta esite. (Nämä pohjautuvat maakunnan pohjoisten kuntien ja Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu ry:n yhteiseen hankkeeseen.)

Perheliikkari-toiminta pilotoitiin Ruokolahdella keväällä 2022 ja toiminta jatkuu nyt syksyllä. Liikkari-tunnilla liikutaan yhdessä ohjaajan johdolla ja tutustaan erilaisiin liikuntatehtäviin, joita voi myöhemmin kotona tehdä yhdessä huoltajien kanssa. Kiusaamisen ehkäisy ja tunnekasvatus on päivitetty uuteen paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Perheiden tukemiseksi on jo käytössä Lapset puheeksi -keskustelut, johon varhaiskasvatushenkilöstö on koulutettu.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on kouluttautumassa neuropsykiatriseksi valmentajaksi. Tätä osaamista voidaan hyödyntää koko varhaiskasvatukseen. Kolme varhaiskasvatuksen opettajaa käy vuoden 2022 loppuun mennessä Ihmeelliset vuodet ryhmänhallintamenetelmä -koulutuksen. Koulutus antaa työkaluja myönteisen kasvatusilmapiirin vahvistamiseen ja käytösongelmien vähentämiseen ryhmässä. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa pystytään turvaamaan riittävä resurssi tuen tarpeisten lasten osalta palkkaamalla lapsen henkilökohtaisia avustajia tai ryhmäavustajia (osittain hankerahoituksella). Lisäksi hankerahoituksella on resurssiopettajia pienryhmätoiminnan toteuttamiseen sekä tuen jalkauttamiseen. Ruokolahden kunta saattaa olla hakemassa UNICEFin lapsiystävällinen kunta -malliin vuonna 2023.

Kohdassa 5 esitetään tuntikehykseen välystä tunnetaitojen oppimiseen alaluokilla. Eräs ratkaisu voisi olla tunnetaito-oppikokonaisuuden lisääminen paikalliseen opetussuunnitelmaan eri ikäluokilla. Ruokolahden koulussa on lisäksi jo vuosien ajan ollut käytössä luokanvalvojan/-opettajan kerran kuukaudessa pitämä Miten menee? -oppitunti, jonka yhteydessä on voitu käsitellä myös näitä asioita.

Ruokolahden kunta tekee tällä hetkellä yhteistyötä monien yhdistysten, yhteisöjen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kuntalain mukaan kunnan on suunnittelemana ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa tuettava asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua. Kunta voi edistää valtuustoaloitteessa mainittuja tavoitteita, mutta se ei voi järjestää kaikkia kohdissa 6–8 mainittuja tapahtumia, koska mainitut tahot, kuten MLL, seurakunta eivät ole kuntaorganisaation osia. Koulumummo ja -vaaritoiminta jouduttiin koronapandemian vuoksi keskeyttämään, mutta on käynnistetty sittemmin uudestaan.

Kunta tiedottaa pyynnöstä harkintansa mukaan kolmannen sektorin toiminnasta sekä vapaaehtoistoiminnasta. Tiedotuskanavana käytetään tyypillisimmin sosiaalista mediaa (Facebook, Instagram), Wilmaa (esi- ja perusopetus) tai Daisy-toiminnanohjausjärjestelmää (varhaiskasvatus).

Ruokolahden koulussa käynnistettiin vanhempainoimikunnan toimintaa lukuvuonna 2019–2020 sekä koronakeskeytyksen jälkeen uudelleen laajennetuin voimin syksyllä 2021. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukainen Ruokolahden koulun oppilashuoltotyöryhmä kokoontuu kuukausittain sekä ajoittain laajempana (esim. 24.11.2022), jolloin mukaan kutsutaan koulun henkilöstön, vanhempainoimikunnan ja oppilaskunnan edustajien sekä oppilashuoltohenkilöstön lisäksi Ankkuri-ryhmän (lainvastaisten tekojen työryhmän) poliisijäsen, paikalliset kauppiat,

yrittäjäjärjestön edustajat, seurakunnan ja kunnan nuorisotyön edustajat, nuorisovaltuuston edustaja, hyvinvointipalvelujen toimialajohto sekä kunnallisia päättäjiä keskustelemaan ajankohtaisista asioista sekä nuorten osallistamisesta ja hyvinvoinnista. Ruokolahdella toteutettiin syksyllä 2020 Nuorten Akatemian johdolla kehittämisprosessi ja kolmiosainen työpaja, jonka keskeisinä tavoitteina olivat mm. nuorten näkemysten huomioiminen, osallistaminen ja kunnan elinvoiman lisääminen.

Ruokolahden koulun ryhmäkoot on pystytty pitämään kansallisesti vertailtuna kohtuullisina vuonna 2020 toteutetuista talouden ennakoivista sopeuttamistoimista huolimatta. Koulunkäynninohjaajaresurssi Ruokolahdella on osin erilaisten hankerahoitusten mahdollistamana erinomainen. Nämä asiat mahdollistavat omalta osaltaan ammattitaitoisen henkilöstön ohella lapsen ja nuoren yksilöllisen kohtaamisen sekä tarvittaessa nopean reagoinnin ja varhaisen puuttumisen ongelmiin.

Valtuustoaloitteessa esitetään perusteltu huoli nuorten harrastaneisuuden vähentymisestä. Ruokolahden kuntastrategian kärkitoimenpiteisiin on kirjattu yhtenä tavoitteena se, että jokaisella ruokolahtelaisella on vähintään yksi mielekäs harrastus vuonna 2025. Ruokolahtelaisten lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia on parannettu Harrastamisen Ruokolahden malli -hankkeen rahoituksella järjestettävillä koulupäivän yhteyteen järjestetyillä kerhoilla.

Lapsiperheiden asemaa pyritään huomioimaan myös koululaisten kesäloman aikana järjestettävällä kesätoiminnalla. Kesäkuussa 2022 järjestettiin kokeiluluonteisesti ohjattua päivätoimintaa 1–3-luokkien oppilaille. Toiminnasta vastasivat koulunkäynninohjaajat. Toiminta oli suosittua ja sitä tullaan jatkamaan myös jatkossa. Lisäksi järjestettiin erilaista leiritoimintaa, kuten Leijona-leiri. Alkuopetuksessa olevien lasten perheitä tukemaan aloitettiin aamupäivätoiminta lukukauden 2022–2023 alussa.

Nuorisotyön henkilöstöresurssia on pystytty lisäämään Let them feel -hankerahoituksella vuoden 2023 loppuun saakka. Tällä panostuksella on tehostettu koulunuorisotyötä. Pääpainona koulunuorisotyössä on koululla tehtävä nuorisotyö. Nuorisotyö tukee omalla toiminnallaan nuoria ja nuorten perheitä, koulun arkea ja koulussa tehtävää kasvatus- ja opetustyötä ennaltaehkäisten aloitteissa mainittujen ongelmien syntymistä sekä tarjoamalla apua matalalla kynnyksellä.

Koululla tapahtuvalla nuorisotyöllä voidaan käsitellä esimerkiksi tunnetaitoja, kaverisuhteita, sosiaalisia taitoja ja päihde- ja seksuaalikasvatusta yhteistyössä koulun henkilökunnan kanssa. Työnkuvaan voidaan lisäksi sisällyttää pienryhmäohjausta esimerkiksi perusopetuksen nivelvaiheissa. Ohjaaja voi toimia tukena ryhmäytymistä edistävillä ja yhteisöllisyyteen kasvattavilla oppitunneilla. Koulunuorisotyön kautta tavoitetaan myös niitä nuoria, jotka eivät esimerkiksi kuntamme etäisyyksistä johtuen pääse tulemaan nuorisotilalle.

Nuorisotilat on otettu käyttöön pitkillä välitunneilla. Nuoriso-ohjaajan palvelut ovat niiden aikaan käytettävissä. Nuoriso-ohjaajaa voidaan tehokkaasti hyödyntää välituntien aikana käytäväkohtaamisissa, jolloin hän pääsee esim. jututtamaan yksin jääviä oppilaita sekä olemaan nuorille aikuinen, jolla on aikaa kuunnella. Seurakunnan nuoriso-ohjaaja on ollut tavattavissa koululla perjantaisin. Viime vuonna toteutetun Terveysten ja

hyvinvoinninlaitoksen kouluterveyskyselyn tuloksien mukaan noin 59 % kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista koki, että koululla on aikuinen, jonka kanssa on mahdollista puhua vaikeista asioista, kun kaksi vuotta aiemmin näin koki vain 48 % samanikäisistä oppilaista.

Nuoriso-ohjaaja toimii työparina koulun tukioppilastoiminnassa hyvinvointiopettajan kanssa ja on muutoinkin aktiivisessa yhteistyössä edellä mainitun ja muiden henkilökunnan jäsenten kanssa. Nuoriso-ohjaaja on linkkinä koulun ja vapaa-ajan välillä, työskentelemällä myös nuorten vapaa-ajalla nuorten illoissa pari kertaa viikossa.

Nuorisopalveluilla on mahdollisuus olla yhteydessä asiakkaisiinsa myös verkon välityksellä. Nuorten vapaa-ajalla työskentelevä henkilö pystyy toiminaan linkkinä koulun ja vapaa-ajan välillä, sekä reagoimaan nuorten keskuudessa nouseviin, tässä valtuustoaloitteessa mainittuihin ilmiöihin tehokkaasti varhaisessa vaiheessa. Esitetyistä konkreettisista toimista jalkautuminen koetaan toimivimmaksi esim. vappuina ja koulujen päättymispäivinä, tai muina aikoina tilanteen mukaan. Nuorisopalvelut on osana Imatralla toimivaa ennaltaehkäisevää työtä tekevää Ketjua. Imatran kaupungilla ja seurakunnalla on tänä syksynä ollut käytössään Walkers-auto (liikkuva nuorten kohtaamispaikka), joka on ajoittain liikkunut myös Ruokolahden alueella, esim. keskustajaman ja Virtutjoen alueella.

Ruokolahden kunnassa toimii etsivä nuorisotyöntekijä, jonka tehtävä on varmistaa, että jokainen nuori saa kasvamiseen, itsenäistymiseen ja osallisuuteen tarvitsemansa tuen – että kenenkään ei tarvitse kasvaa ja selviytyä yksin. Etsivässä nuorisotyössä kohdataan alle 29-vuotiaita nuoria, jotka tarvitsevat arjessaan tukea sekä näkymiä tulevaisuuteen. Nuorisolain mukaan etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille.

Ruokolahdella, Rautjärvellä ja Parikkalalla on yhteinen nuorten moniammatillinen työryhmä, joka kokoontuu puolivuositain. Tapaamisissa on käsitelty kulloinkin esille nousevia ilmiöitä sekä jaettu toimivia käytänteitä.

Kunnan juuri käyttöön otetussa hyvinvointiohjelmassa on nimetty kunnan keskeisiä arvoja sekä lainsäädäntöä, joiden mukaan hyvinvointipalvelut järjestetään. Ohjelman päätavoitteisiin on asetettu toimenpiteinä erityisesti kuntastrategian kärkitoimenpiteiden mukaiset panostukset vapaa-ajan harrastamisen olosuhteisiin, palveluntarjontaan ja yhteistyön kehittämiseen muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteeksi on asetettu haaste rohkeasta kuntaorganisaation toiminnan uudistamisesta sekä resurssien että toimintatapojen tarkastelusta.

Esittelijä

Vt. hyvinvointipalvelujen toimialajohtaja Puustjärvi Aleks

Päätösehdotus

Hyvinvointipalvelujen lautakunta päättää antaa yllä olevan lausunnon laaja-alaista panostusta kasvatustyyöhön esittävään valtuustoaloitteeseen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Lautakunta totesi, että se haluaa tulevaisuudessakin taata laadukkaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen Ruokolahdella.

Kh 20.12.2022 § 277

Valmistelija Vt. hyvinvointipalvelujen toimialajohtaja Aleksi Puustjärvi

Esittelijä Kunnanjohtaja Jukka Bergman

Päätösehdotus Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi hyvinvointipalvelujen lautakunnan lausunnon laaja-alaista panostusta kasvatustyöhön -valtuustoaloitteeseen ja lähettää sen edelleen valtuustolle tiedoksi. Aloite on loppuun käsitelty.

Päätös Merkittiin tiedoksi ja lähetetään edelleen valtuustolle tiedoksi.

Kv 10.01.2023 § 4
293/12.00.00/2021

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto merkitsee tiedoksi "Laaja-alaista panostusta kasvatustyöhön" -valtuustoaloitteen käsittelyn.

Valtuustoaloite on loppuun käsitelty.

Päätös Keskustelun aikana valtuutettu Hilma-Liina Luumi teki vastaehdotuksen, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun. Valtuutettu Miikka Vento kannatti Hilma-Liina Luumin tekemään vastaehdotusta.

Valtuutettu Esko Ijäs pyysi viiden minuutin taukoa kokouksesta. Puheenjohtaja totesi, että kokouksessa pidetään tauko. Merkittiin, että kokous keskeytettiin kello 17.36 ja kokousta jatkettiin kello 17.45.

Puheenjohtaja totesi, koska on tehty kannatettu vastaehdotus, suoritetaan nimenhuutoäänestys. Kunnanhallituksen tekemää pohjaehdotusta kannattavat äänestävä "JAA" ja valtuutettu Hilma-Liina Luumin tekemää vastaehdotusta kannattavat äänestävät "EI". JAA-ääniä annettiin 18 (Henttonen, Ijäs, Kaski, Kattainen, Rummukainen, Kostainen, Kosunen, Immonen, Tella S, Vento, Liimatta, Niiranen, Ovaska, Paananen, Rautio, Sikiö, Ahonen ja Vertanen) ja EI-ääniä 8 (Frosti-Vänskä, Tella E, Luumi, Pitkämäki, Raijas, Ronkonen, Vento ja Virtanen). Puheenjohtaja totesi, että äänin 18/8 kunnanhallituksen pohjaehdotus jää kunnanvaltuuston päätökseksi.

Merkittiin, että valtuutettu Hilma-Liina Luumi ilmoitti, että asiasta annettu lausunto ja sen pohjalta tehty päätös eivät vastaa aloitetta, jossa peräänkuulutettiin konkreettisia toimia kunnalta. Hilma-Liina Luumi ilmoitti tyytymättömyytensä päätökseen ja edelleen vaatii konkreettisia toimenpiteitä Ruokolahden kunnan lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi.